Cofinanțat prin Programul Prevenirea și Combaterea Criminalității al Uniunii Europene

ONG ALTERNATIVE SOCIALE
Inovație în domeniul social

Instituto de Formación Integral
FORMACIÓN. PROYECTOS E INNOVACIÓN

RAPORT DE RECOMANDĂRI

privind reducerea vulnerabilității
resortisanților țărilor terțe
la traficul de ființe umane
(în contextul României şi al Uniunii Europene)

2015

Iași, 2015

RAPORT DE RECOMANDĂRI
privind reducerea vulnerabilității resortisanților țărilor terțe
la traficul de ființe umane *(în contextul României şi al Uniunii Europene)*
2015

Coordonator
Profesor Alexander Frederick George Hirschfield

Autori

Prof. Alexander Frederick George Hirschfield

Drd. Alexandru Stelian Gulei

Carlos Domínguez López de Castro

Drd. Gheorghe Pascaru

Dana Pîrvu

Această publicație a fost creată în cadrul proiectului *Victimele traficului în Europa: problematica resortisanților țărilor terțe* (cod proiect HOME/2012/ISEC/AG/THB/ 4000003927, finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație reflectă doar viziunile autorului, iar Comisia Europeană nu poate fi făcută responsabilă pentru informațiile incluse în aceasta.

© Copyright Asociația Alternative Sociale, 2015

ISBN 978-973-0-19365-7

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Vă rugăm să contactați Asociația Alternative Sociale la office@alternativesociale.ro pentru mai multe informații.

CUPRINS

ABREVIERI 2

REZUMAT 3

INTRODUCERE 8

Justificarea acestor recomandări 8

Informații despre proiect 9

Informații despre instituțiile implicate în proiect 10

METODOLOGIE 11

RECOMANDĂRI 14

Tema 1. RTT în risc de traficare:
colectarea, partajarea și comunicarea de date 14

Tema 2. Înțelegerea diferitelor dimensiuni ale vulnerabilității 20

Tema 3. Coordonarea între agenții pentru reducerea
vulnerabilității RTT față de trafic și exploatare continuă 25

Tema 4. Prevenirea traficului în rândul RTT 31

REFERINȚE 38

ABREVIERI

ANITP	Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane în România
AAS	Asociația Alternative Sociale
RSC	Responsabilitate Socială Corporativă
DG	Directorat General
UE	Uniunea Europeană
IFI	Instituto de Formación Integral S.L.U.
IGI	Inspectoratul General pentru Imigrări în România
SM	State Membre
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
RTT	Resortisanții Țărilor Terțe
TFU	Trafic de Ființe Umane
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees

RAPORT DE RECOMANDĂRI

privind reducerea vulnerabilității resortisanților țărilor terțe
la traficul de ființe umane *(în contextul României și al Uniunii Europene)*
2015

REZUMAT

Acest raport de recomandări include patru teme ca principale zone de interes pentru consolidarea eforturilor la nivel național și la nivelul Uniunii Europene (UE) pentru reducerea vulnerabilității resortisanților țărilor terțe la traficul de ființe umane.

Tema 1 a recomandărilor se referă la **îmbunătățirea datelor** și necesitatea de a asigura colectarea datelor minime privind resortisanții țărilor terțe (RTT) aflați în risc de traficare, precum și la schimbul și comunicarea acestora între părțile interesate. Recomandările propuse pentru îmbunătățirea acestui mecanism constau în: 1.1 realizarea unor cercetări suplimentare cu privire la terminologie; 1.2 standardizarea colectării de date; 1.3 documentarea în legătură cu rutele de migrație ale RTT; 1.4 testarea unor modalități noi de colectare a datelor.

Recomandările sunt:

1.1 Realizarea unor cercetări **privind definițiile termenilor „RTT" și „RTT vulnerabili la trafic"** (atât în scopuri legislative, cât și în scopuri de colectare de date) și asupra interpretării lor în cadrul diferitelor state membre ale UE cu scopul de a ajunge la o serie de definiții practice, operaționale, necesare colectării de date. Aceste cercetări trebuie să ia în considerare indicatorii existenți folosiți de către poliția de frontieră și serviciile de imigrări din statele membre ale UE pentru a face referire la „RTT vulnerabili".

1.2 **Conceperea și implementarea unui sistem de contorizare a numărului de „RTT" și „RTT vulnerabili la trafic"**, comun pentru toate statele membre ale UE, bazat pe aceleași definiții operaționale ale termenilor cheie, în vederea facilitării acumulării datelor și comparării acestora.

1.3 **Colectarea de informații cu privire la rutele migratorii** pe care le-au urmat RTT din țara de origine până în țara de destinație, acordând atenție și migrării dintr-un stat membru al UE în altul.

1.4 **Realizarea unui studiu pilot în cadrul căruia să se evalueze cât de adecvate sunt sursele de date** în România pentru identificarea RTT și RTT vulnerabili la trafic cu scopul de a încorpora rezultatele într-o analiză mai largă paneuropeană.

Tema 2 a recomandărilor abordează importanța înțelegerii diverselor **dimensiuni ale vulnerabilității** și propune măsuri concrete pentru a îmbunătăți situația RTT, atât prin elaborarea și revizuirea politicilor în domeniu, cât și prin standardizarea diferitelor tipuri de asistență acordate acestora. Recomandările propuse pentru a optimiza acest cadru de înțelegere constau în: 2.1 crearea unei rețele europene de combatere a traficului de persoane, cu accent pe RTT; 2.2 realizarea unui profil al RTT vulnerabili; 2.3 elaborarea unui „scor de risc" pentru stabilirea gradului de vulnerabilitate la trafic a RTT; și 2.4 realizarea unui set de instrumente pentru practicieni.

<u>Recomandările sunt:</u>

2.1 **Crearea unei rețele europene de combatere a traficului de persoane**, care să includă ONG-urile și agențiile competente în domeniu, pentru identificarea și adoptarea unor bune practici de conturare a profilelor de nevoi ale RTT și de prevenire a victimizării acestora.

2.2 Elaborarea unor **documente de îndrumare** a ONG-urilor, **referitoare la informațiile esențiale ce trebuie colectate de la RTT vulnerabili** pentru a sprijini crearea profilurilor de risc de exploatare și traficare, și diseminarea acestor materiale prin intermediul rețelelor existente.

2.3 **Îndrumarea instituțiilor abilitate** privind modul de utilizare a datelor referitoare la RTT în vederea **calculării unui „scor de risc" de exploatare și traficare a RTT vulnerabili.**

2.4 Crearea unui **set de instrumente**, dedicat practicienilor din principalele agenţii și din ONG-uri, pentru a-i sprijini în **identificarea intervenţiilor** de reducere a riscului de exploatare și traficare a RTT.

Tema 3 a recomandărilor se referă la **coordonarea interinstituțională** pentru reducerea vulnerabilităţii RTT la traficare și exploatare continuă, cu accent pe România ca studiu de caz naţional, însă vizând practicile la nivelul UE ce pot fi implementate în beneficiul RTT. Recomandările propuse pentru îmbunătăţirea colaborării interinstituţionale constau în: 3.1 activarea părţilor cheie implicate la nivel naţional în reducerea traficului, pentru abordarea problemelor specifice RTT; 3.2 punerea în practică a cadrului CLAIMED pentru mobilizarea agenţiilor și practicienilor în luarea de măsuri; 3.3 clarificarea drepturilor și responsabilităţilor legale ale instituţiilor implicate; și 3.4 instituirea unor proceduri pentru coordonarea eforturilor instituţionale.

Recomandările sunt:

3.1 **Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) din România să se implice mai activ** în reducerea traficării RTT prin:

a) colaborarea mai strânsă cu ONG-urile;

b) îndeplinirea rolului de secretariat pentru instituțiile românești din cadrul *Reţelei europene de ONG-uri și agenții de combatere a traficului,* propusă anterior (Recomandarea 2.1);

c) reunirea *stakeholderilor* din domeniu;

d) colaborarea cu Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) din România pentru a produce o serie de „note de informare", într-un limbaj simplu, privind întreaga legislaţie relevantă pentru clarificarea drepturilor RTT, a rolurilor și responsabilităţilor agenţiilor guvernamentale în protecţia și integrarea acestora;

e) organizarea de consultări privind propunerile de modificare a politicilor și practicilor relevante în domeniu și informarea părților cheie interesate;

f) desfășurarea unor activităţi de lobby ce vizează Guvernul şi agenţiile de statistică privind necesitatea îmbunătățirii colectării datelor referitoare la RTT vulnerabili;

g) organizarea unor licitaţii pentru finanţarea programelor și intervențiilor de combatere a traficului, la care ONG-urile pot participa;

h) organizarea de licitaţii pentru sprijinirea diseminării celor mai bune practici de consiliere, prin dezvoltarea în mediul online a unui set de instrumente și materiale pentru utilizatorii finali;

i) stabilirea unui sistem naţional de acreditare a practicienilor din acest domeniu, ca obiectiv pe termen lung.

3.2 **ANITP să adopte cadrul CLAIMED** ca model de acţiune în facilitarea și inițierea colaborării interinstituționale pentru prevenirea traficării RTT.

3.3 Realizarea unei **analize a legislaţiei,** pentru a clarifica rolurile, sarcinile și responsabilităţile (legale) ale principalelor instituții privind RTT vulnerabili la exploatare și trafic.

3.4 Crearea unor **documente de îndrumare** privind **rolurile, sarcinile și responsabilităţile (legale) ale principalelor agenţii,** ținând cont de practicienii din domeniu, iar diseminarea acestora să fie realizată online sub forma unor note informative pe care agenţiile le pot descărca.

Tema 4 a recomandărilor se concentrează pe **activarea angajatorilor ca resurse cheie în prevenirea victimizării RTT.** Prin implicarea lor alături de sectorul public, pot fi implementate măsuri eficiente pentru a reduce cererea de trafic de persoane pe piaţa muncii. Recomandările propuse pentru facilitarea acestui proces constau în: 4.1 efectuarea de cercetări suplimentare cu privire la practicile de pe piaţa muncii; 4.2 stimularea sectorului privat pentru reducerea cererii de forţă de muncă ce duce la creșterea numărului de victime

ale TFU exploatate pe piața muncii; 4.3 desfășurarea unor campanii de informare despre RTT adresate angajatorilor; și 4.4 îmbunătățirea reacției instituțiilor relevante la dificultățile cu care se confruntă RTT.

Recomandările sunt:

4.1 Desfășurarea mai multor **cercetări cu privire la practicile de recrutare** ale angajatorilor și ale agențiilor de ocupare a forței de muncă, în special la nivel local, în sectoarele cu cea mai mare rată de RTT traficați (construcții, comerț, industria de prelucrare). Mai mult decât atât, recomandăm ca aceste cercetări să se concentreze pe activitățile din cadrul întreprinderilor care sunt cel mai mult predispuse la utilizarea forței de muncă traficate.

4.2 Instituțiile relevante să preia rolul de lider în stimularea întreprinderilor din sectorul privat s**ă testeze și să pună în aplicare instrumente eficiente** (cum ar fi asumarea unui Cod de Etică – pentru angajatori – și a unui Cod de Conduită – pentru angajați – sau includerea în aceste coduri a unor prevederi speciale) **pentru reducerea TFU pe piața muncii.**

4.3 Inițierea unei **campanii de informare adresată potențialilor angajați** și traducerea mesajelor acesteia în limbile utilizate în mod obișnuit de către RTT, avertizându-i asupra riscului de exploatare și traficare, precum și cu privire la pașii pe care îi pot urma pentru prevenirea acestor pericole.

4.4 Elaborarea unui **model îmbunătățit de furnizare a serviciilor dedicate RTT în risc** de exploatare și trafic, pe baza unei abordări proactive, orientată pe probleme, cu scopul prevenirii dificultăților cu care se confruntă RTT, în special a dificultăților ce devin stringente în situații de urgență. **Acest model trebuie elaborat și pilotat sub forma unui proiect demonstrativ** într-o arie geografică în care există o populație semnificativă de RTT vulnerabili.

INTRODUCERE

JUSTIFICAREA ACESTOR RECOMANDĂRI

Prezentul raport de recomandări a apărut din nevoia de intervenţie în domeniul prevenirii traficului de fiinţe umane în rândul resortisanţilor ţărilor terţe (RTT), întrucât poziţia geo-politică a României face ca aceasta să fie o „poartă de acces" pentru resortisanţii ţărilor terţe în cadrul Uniunii Europene. Potrivit instituţiilor internaţionale (Comisia Europeană, Departamentul de Stat al SUA), România este în continuare afectată de problema traficului de persoane, fiind una din principalele ţări de origine pentru victimele din UE. Guvernul României, în programul său de guvernare din 2012, consideră traficul o ameninţare la siguranţa internă a ţării. Potrivit *Raportului privind traficul de persoane în România* din 2012 al Statelor Unite ale Americii, numărul de victime ale traficului de fiinţe umane este încă mare – 1,043 victime în 2011, în comparaţie cu 1,154 victime identificate în 2010. În afară de faptul că este o ţară de origine, România este, de asemenea, o ţară de destinaţie pentru victimele traficului (potrivit ec.europa.eu, RTT sunt traficaţi din Moldova, Columbia, Congo, Honduras, India, Pakistan etc.)

Printre efectele și tendinţele descrise în Strategia Naţională privind Imigraţia, 2011 - 2014, se preconizează că aderarea la spaţiul Schenegen și dezvoltarea socială și economică vor contribui la sporirea presiunii asupra sistemului naţional de gestionare a imigraţiei și azilului. Eurostat susţine această evaluare și prezice că România va deveni o ţară de destinaţie din ce în ce mai atractivă (cu o rată netă de imigrare de 18,4 la 1000 de locuitori). Necesitatea consolidării eforturilor de a limita traficul de persoane la nivel naţional, inclusiv prin implicarea resortisanţilor ţărilor terţe ca grup ţintă, este imperativă pentru prevenirea

fluxurilor de victime RTT la nivelul UE. Acest lucru este cu atât mai important ţinând cont de experienţa foarte limitată pe care România o are cu privire la gestionarea fluxurilor migratorii (în comparaţie cu alte ţări precum Spania, Franţa sau Marea Britanie) şi de faptul că instituţiile locale anti-trafic din România nu colectează informaţii despre traficul de persoane şi nu desfăşoară activităţi de sensibilizare în rândul resortisanţilor ţărilor terţe.

De asemenea, la nivel internaţional, sectorul de afaceri are o implicare redusă în prevenirea traficului de persoane, chiar dacă joacă un rol important în ambele părţi ale problemei – emitent al cererii de forţă de muncă, ceea ce îl face o resursă în combaterea traficului.

Toate aceste probleme şi aspecte au fost luate în considerare în crearea prezentului raport de recomandări care își propune să abordeze problematica traficului de fiinţe umane în rândul resortisanţilor ţărilor terţe la nivel european.

INFORMAŢII DESPRE PROIECT

Acest raport a fost creat în cadrul proiectului „Victimele traficului în Europa: problematica resortisanţilor ţărilor terţe", co-finanţat prin Programul de Prevenire şi Combatere a Infracţionalităţii (ISEC) al Comisiei Europene (cod proiect HOME/2012/ISEC/AG/THB/4000003927).

Scopul proiectului a fost dezvoltarea capacităţilor reţelelor instituţionale locale de a reduce vulnerabilitatea resortisanţilor ţărilor terţe la traficul de fiinţe umane prin: optimizarea colaborării inter-instituţionale între diferiţi actori locali (instituţii publice și private active în combaterea traficului, sectorul de afaceri, grupuri de resortisanţi din ţări terţe) la graniţa de est a Uniunii Europene; instruirea a peste 300 de profesionişti (angajaţi ai poliţiei naţionale și de frontieră și furnizori de servicii sociale) în lucrul cu resortisanţii ţărilor terţe pentru prevenirea traficului de fiinţe umane și asistarea victimelor din ţările terţe; și informarea profesioniștilor din instituţiile relevante, mass-media și publicul general cu privire la vulnerabilitatea resortisanţilor ţărilor terţe la traficul de persoane, la nivel naţional și internaţional.

INFORMAŢII DESPRE INSTITUŢIILE IMPLICATE ÎN PROIECT

Proiectul a fost implementat de Asociaţia Alternative Sociale (din Iași, România), în parteneriat cu Instituto de Formación Integral S.L.U. (din Madrid, Spania). Activităţile proiectului au fost implementate cu sprijinul următoarelor instituţii româneşti: Asociaţia Oamenilor de Afaceri Iași, S.C. Malya Invest S.R.L., Inspectoratul Județean de Poliție Iași, Inspectoratul Județean de Poliţie Vaslui, Inspectoratul Județean de Poliţie Botoșani, Școala de Formare Inițială și Continuă a Personalului Poliţiei de Frontieră Iași, Serviciul Teritorial al Poliţiei de Frontieră Iași și Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane.

Asociaţia Alternative Sociale (AAS) este o organizaţie românească non-profit și non-guvernamentală, înființată în Iași, în 1997. Misiunea sa este de a apăra și promova drepturile omului prin activităţi de prevenire, asistenţă, formare, cercetare și advocacy. De la înființarea sa, AAS a acumulat o experienţă vastă în punerea în aplicare a proiectelor locale, regionale, naţionale și internaţionale, cu sprijinul a numeroși parteneri publici și privaţi în mai multe arii de intervenţie, cum ar fi: prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, reducerea efectelor sociale negative ale migraţiei, sprijinirea reformei justiţiei în România, oferirea de sprijin direct pentru grupurile sociale vulnerabile etc. Din 2001, AAS a început să lucreze în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane prin oferirea de asistenţă directă victimelor. Mai târziu, AAS a început programul de prevenire a traficului de persoane prin mai multe campanii desfășurate în perioada 2002 – 2011, a pus baza primului adăpost regional pentru victime, a susţinut mai multe cursuri de instruire pentru actorii relevanţi care lucrează cu victimele traficului (2003-2012), a acţionat în direcţia cooperării regionale transfrontaliere cu Republica Moldova (2010-2011) și a început să lucreze cu resortisanţii ţărilor terţe. Mai multe informaţii pot fi găsite pe site-urile: www.alternativesociale.ro și www.antitrafic.ro.

Instituto de Formación Integral S.L.U. (IFI) este o firmă de instruire și consultanţă înființată în Spania, cu filiale în România. Departamentul de Consultanţă al IFI este specializat în proiecte internaţionale finanţate de Uniunea Europeană și alţi donatori. Proiectele de consultanţă ale IFI se ocupă cu agenda socială a UE și se axează, în special, pe piaţa muncii și politicile de incluziune. IFI este o societate de consultanţă foarte activă în zona Programului de învăţare pe tot parcursul vieţii / ERASMUS + cu mai mult de 40 de referinţe și o reţea vastă de parteneri. IFI are o echipă de peste 20 de consultanţi în două locaţii principale (Spania și România) și o reţea descentralizată de experţi în întreaga UE și nu numai. În plus, IFI are experienţă în programele UE PROGRESS, DAPHNE, precum și altele. În cazul acestui proiect, IFI contribuie cu cunoștinţele sale privind politicile pieţei de muncă.

METODOLOGIE

Recomandările sunt în mod efectiv „implicaţiile de acţiune” ale rezultatelor de cercetare. Acestea se bazează pe estimări privind cât de mult procesul de cercetare a evidenţiat o nevoie nesatisfăcută, o practică ce trebuie să se schimbe, o percepţie care trebuie abordată sau aspecte similare ce trebuie remediate. O mare parte a componentei de cercetare, în cadrul acestui proiect, a implicat intervievarea părţilor cheie interesate (inclusiv un eşantion de resortisanţi ai ţărilor terţe), precum și schimbul de cunoștințe bazate pe experiență între experţii internaţionali.

S-a elaborat o abordare sistematică pentru a produce recomandări. Acest lucru a implicat un proces cu patru etape care a cuprins:

1. Identificarea constatărilor cheie ale cercetării efectuate în cadrul proiectului (interviuri cu resortisanţi ai ţărilor terţe, seminarii cu instituţiile publice cu atribuţii în domeniul traficului de fiinţe umane și cu reprezentanţi din mediul de afaceri, cursuri de instruire cu angajaţii poliţiei naţionale și cu furnizorii de servicii sociale);
2. Conturarea temelor principale și descrierea acestora plecând de la aceste constatări;
3. Identificarea publicurilor ţintă pentru recomandări;
4. Elaborarea textului recomandărilor.

Activităţile de mai sus au fost desfășurate pe parcursul proiectului și apoi examinate în profunzime în cadrul întâlnirilor de lucru organizate special pentru a discuta despre aceste recomandări. Pentru a facilita acest lucru, s-a schiţat un plan de lucru în care membrii echipei de cercetare au fost invitaţi să identifice constatările proiectului care, în opinia lor, au avut implicaţii importante privind dezvoltarea de politici și strategii în domeniu **(Etapa 1)**. Aceștia au

fost rugaţi să facă un scurt rezumat al rezultatelor cercetării, să precizeze cum au apărut acestea (de exemplu, prin interviuri, discuţii, studierea domeniului), să evalueze importanţa lor pentru dezvoltarea de politici și pentru schimbarea practicilor în domeniu și să identifice cuvintele cheie care descriu cel mai bine rezultatul. În cadrul procesului de luarea a acestor hotărâri, membrii echipei de cercetare au fost rugaţi să facă distincţia între constatările cercetării care au un impact deosebit și cele care sunt ambigue și au o relevanţă mai mică.

Următorul pas **(Etapa 2)** a constat în gruparea tuturor constatărilor care par să lămurească o anumită temă sau problemă, care merg împreună, deoarece în mod evident sunt relevante pentru același fenomen (de exemplu, schimbul de date, identificarea factorilor de risc, prestarea de servicii, colaborarea interinstituţională). Gruparea constatărilor similare a facilitat identificarea unui număr mic de teme distinctive, iar acestea au fost folosite pentru a defini categoriile pentru recomandările cercetării.

S-a întocmit o listă inițială de teme de discuţie. Acestea au fost discutate în profunzime de către echipa de cercetare. În timpul deliberărilor, numele inițiale ale temelor s-au schimbat, unele teme au fost împărţite, altele au fost comasate și, în cele din urmă, numărul temelor a fost redus la patru, care au devenit categoriile mari pentru recomandările Proiectului. Deși toate aceste categorii au avut legătură cu reducerea vulnerabilităţii RTT la traficul de persoane și exploatarea continuă, fiecare s-a concentrat pe diferite aspecte ale problemei. Cele patru categorii (discutate în detaliu pe parcursul acestui Raport) au fost următoarele:

1. Colectarea de date, schimbul de date și comunicarea acestora;
2. Înţelegerea diferitelor dimensiuni ale vulnerabilităţii;
3. Colaborarea interinstituţională;
4. Prevenirea;

Etapa 3 a constat în identificarea publicurilor ţintă pentru recomandări. Această etapă a fost explorată înainte de redactarea recomandărilor și a fost revizuită ulterior. Publicurile ţintă sunt importante pentru că influenţează modul în care recomandările sunt scrise. Astfel, metodologia folosită pentru recomandări a implicat identificarea numelor agenţiilor competente și a rolului pe care acestea îl joacă efectiv sau ar putea să-l joace în identificarea, evaluarea și protejarea RTT vulnerabili de a deveni victime ale traficului de ființe umane.

Etapa 4 a fost etapa finală a metodologiei și a constat în elaborarea recomandărilor și informaţiilor asociate, inclusiv coerența lor, modul în care acestea ar putea fi puse în aplicare, factori ce ar putea afecta eficacitatea lor (precondiţii pentru succes), cine ar beneficia de pe urma lor și cum și dacă se dovedesc a fi eficiente. Discuţiile intense pe parcursul întâlnirilor de lucru ale experţilor din cadrul proiectului, alături de completarea unui document detaliat pentru formularea textelor recomandărilor (Formularul de Elaborare a Recomandărilor) au fost esenţiale în acest proces.

Formularul de Elaborare a Recomandărilor a servit drept cadru pentru captarea informaţiilor relevante din cadrul acestor discuţii într-un mod clar, structurat aducând astfel un element de consistență în modul în care recomandările sunt clasificate, justificate și prezentate. Acesta a cuprins următoarele rubrici: temă (referindu-se la categoria tematică de care aparţine recomandarea), context (o descriere care introduce tema, argumentează recomandările și circumstanţele care le fac necesare), textul recomandărilor (cea mai importantă secţiune, recomandările în sine), precondiţii pentru recomandări (condiţiile de care depind adoptarea și succesul recomandărilor), publicul ţintă (destinatarii recomandărilor), Planul de acţiune sugerat (cum va fi pus în aplicare și de către cine), beneficii și beneficiari (cine are de câștigat și cum, în cazul în care recomandarea are succes în atingerea obiectivului său).

Elaborarea de recomandări este o activitate de mare responsabilitate. Cu toate acestea, există întotdeauna riscul ca recomandările să se încheie ca declaraţii vagi de intenţie, aspiraţii nobile și platitudini cu puţine șanse de a fi luate în serios sau puse în aplicare. Autorii consideră că adoptarea abordării sistematice în elaborarea recomandărilor, evidenţiată în acest raport, diminuează considerabil riscul ca acest lucru să se întâmple.

RECOMANDĂRI

TEMA 1

RTT ÎN RISC DE TRAFICARE: COLECTAREA DATELOR DE BAZĂ, PARTAJAREA ŞI COMUNICAREA ACESTORA

CONTEXTUL TEMEI

Rezultatele cercetării efectuate pentru elaborarea acestor recomandări, sugerează faptul că nu există date consistente privind numărul total al resortisanţilor ţărilor terţe (RTT) care intră în statele membre (SM) ale Uniunii Europene (UE) şi cu privire la rutele migratorii urmate de aceştia. Nu sunt colectate statistici oficiale, iar sursele disparate ale datelor existente variază în ceea ce priveşte modul în care termenii cheie precum RTT, „RTT vulnerabili" şi „RTT traficaţi" sunt definiţi şi în ceea ce priveşte metodele utilizate pentru a contoriza numărul de persoane implicate.

Prin urmare, este foarte dificilă stabilirea datelor de bază cu privire la numărul de RTT care intră în statele membre ale UE, traseul până la destinaţie, vulnerabilitatea lor la exploatare de către infractorii organizaţi şi angajatori iresponsabili faţă de angajaţi, precum şi cu privire la riscul de a fi traficaţi în alte ţări din UE. Faptul că unii dintre cei mai vulnerabili RTT sunt migranţi ilegali şi, prin urmare, nu apar în documentele oficiale va afecta încercările de a identifica populaţia totală în risc de traficare.

Pentru a reitera, este vorba de nevoia de a putea contoriza atât numărul total al RTT care intră în statele membre ale UE, cât şi sub-mulţimile de RTT vulnerabili la trafic, de exemplu

prin armonizarea definiţiei „RTT vulnerabili”, precum şi RTT per se (fie vulnerabil sau nu). Determinarea primei ar necesita elaborarea unei liste de indicatori de vulnerabilitate conveniţi care ar putea fi folosită de fiecare SM al UE.

Din punct de vedere practic, este necesară luarea în considerare a modului în care RTT ar putea fi identificaţi. De exemplu:

- prin deducerea „vulnerabilităţii” din datele lor demografice (vârstă, sex, etnie);
- prin observarea RTT de către profesionişti instruiţi în acest sens;
- prin chestionarea şi intervievarea persoanelor la punctul de intrare într-un stat membru al UE;
- prin elaborarea şi utilizarea unei „liste de evaluare” a RTT din punct de vedere al vulnerabilităţii lor la traficul de fiinţe umane în punctul de intrare;
- prin tehnici de estimare statistică.

Cercetări suplimentare sunt necesare pentru a găsi cea mai bună modalitate de a face acest lucru să progreseze. Astfel, ar fi utilă posibilitatea de a spune, de exemplu, că un RTT vulnerabil la trafic ar avea toate sau o combinaţie a următoarelor caracteristici: barieră lingvistică; probleme de alfabetizare; lipsa de educaţie formală; lipsa de competenţe; lipsa unei reţele de sprijin; lipsa familiarizării cu mediul cultural al ţărilor de destinaţie şi aşa mai departe. Ar putea fi posibil să se afirme categoric că un RTT cu un anumit profil socio-demografic prezintă o stare de vulnerabilitate sporită şi, prin urmare, el/ea este în pericol de traficare şi exploatare continuă. Rapoartele Agenţiei Naţionale Române nu separă datele pe care le colectează despre traficul de fiinţe umane pentru a stabili dacă victima este sau nu un RTT, astfel încât orice progres în acest sens ar reprezenta o îmbunătăţire pentru România.

Lipsa de date comparabile constituie o sursă de îngrijorare deoarece validitatea şi eficienţa strategiilor de prevenire a traficului şi gestionarea fluxurilor migratorii a RTT sunt la fel de bune ca baza de dovezi care le susţine. Modalitatea în care populaţiile RTT sunt definite şi metodologia de captare a datelor trebuie să fie armonizate în întreaga UE pentru a se asigura, pe cât posibil, că datele de bază sunt fiabile, consistente şi comparabile în interiorul şi între statele membre ale UE. Schimbul de date coerente şi actualizate cu privire la RTT vulnerabili la

trafic ar furniza agenţiilor guvernamentale, ONG-urilor şi altor părţi interesate o bază de date fiabilă pentru a identifica, a pune în aplicare şi a viza intervenţii adecvate cu scopul de a preveni traficarea RTT şi ar putea fi utilizată pentru a informa atât angajatorii, cât şi publicul general despre numărul şi nevoile acestui grup vulnerabil.

CONTEXTUL PENTRU RECOMANDĂRI ŞI PLANURILE DE ACŢIUNE PROPUSE

Există mai multe lacune în ceea ce priveşte cunoştinţele de bază despre RTT şi vulnerabilitatea acestora la trafic. Neconcordanţele în definiţiile termenilor cheie şi metodelor folosite pentru a număra sau estima populaţia de interes face impracticabilă efectuarea de comparaţii între statele membre ale UE sau combinarea datelor despre RTT într-un singur set de date coerente adecvate pentru identificarea modelelor şi tendinţelor. Deşi armonizarea definiţiilor RTT şi RTT vulnerabili la trafic cu diferitele forme de exploatare trebuie să aibă loc la nivel paneuropean, aceasta este mai probabil un obiectiv pe termen mediu şi lung. Pe termen scurt, pilotarea unor diferite abordări (de definire şi de captare de date) poate fi efectuată în mod eficient în statele membre individuale, cum ar fi România, cu fluxuri de migraţie relativ mari şi acolo unde nu există nicio înregistrare oficială a RTT care au fost traficaţi sau prezintă risc de trafic. Răspunsul politic este limitat de faptul că nu se ştie cât de mulţi RTT sunt expuşi riscului de a fi traficaţi. Ar trebui elaborat un studiu pilot românesc special pentru a informa viitoarele iniţiative paneuropene.

RECOMANDĂRILE TEMEI 1

1.1. Realizarea unor cercetări **privind definiţiile termenilor „RTT" şi „RTT vulnerabili la trafic"** (atât în scopuri legislative, cât şi în scopuri de colectare de date) şi asupra interpretării lor în cadrul diferitelor state membre ale UE cu scopul de a ajunge la o serie de definiţii practice, operaţionale, necesare colectării de date. Aceste cercetări trebuie să ia în considerare indicatorii existenţi folosiţi de către poliţia de frontieră şi serviciile de imigrări din statele membre ale UE pentru a face referire la „RTT vulnerabili".	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Părţile interesate care efectuează cercetarea, părţile interesate care beneficiază de deţinerea seturilor de date: agenţii specializate de combatere a traficului; poliţia de frontieră; serviciile de imigrare; EUROSTAT; DG pentru Justiţie; Biroul Internaţional pentru Migraţie; ONG-uri; agenţii de aplicare a legii; servicii sociale.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Un grup de experţi va fi convocat pentru a găsi cea mai bună cale de standardizare a conceptelor şi definiţiilor, precum şi a metodelor de colectare a datelor privind RTT vulnerabili la TFU, construind pe baza cercetărilor existente şi a bunelor practici din cadrul şi din afara statelor membre UE.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Datele cu privire la numărul total de RTT pot fi folosite pentru a calcula ratele de vulnerabilitate ale RTT (de exemplu, numărul de RTT vulnerabili la mia de RTT care intră şi se deplasează în cadrul statelor membre ale UE). Cercetări suplimentare ar putea folosi aceste informaţii pentru a elabora propriile metodologii şi pentru a adapta procesul lor de colectare a datelor.

1.2. **Conceperea şi implementarea unui sistem de contorizare a numărului de „RTT" şi „RTT vulnerabili la trafic"**, comun pentru toate statele membre ale UE, bazat pe aceleaşi definiţii operaţionale ale termenilor cheie, în vederea facilitării acumulării datelor şi comparării acestora.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Părţile interesate care efectuează cercetarea, părţile interesate care beneficiază de deţinerea seturilor de date: agenţii specializate de combatere a traficului; poliţia de frontieră; serviciile de imigrare; EUROSTAT; DG pentru Justiţie; Biroul Internaţional pentru Migraţie.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Planul de cercetare trebuie să examineze diferitele practici din statele membre ale UE pentru definirea şi captarea datelor de bază privind RTT vulnerabili. Trebuie examinată fezabilitatea întocmirii unei liste de verificare incluzând aspectele comune victimelor traficului şi modului în care acestea se expun riscului. Este necesar a observa cât de diferit este conceptul de vulnerabilitate în diferite ţări, din punct de vedere conceptual. Extragerea factorilor de risc din baza de date a cercetărilor trebuie să fie, de asemenea, luată în considerare, precum şi identificarea metodelor obiective prin care vulnerabilitatea poate fi judecată independent de ţara de origine. Acest lucru este necesar deoarece originea naţională nu conferă în mod automat unui individ statutul de vulnerabil.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Controlarea numerelor totale de imigranţi RTT care intră sau se deplasează între diferite ţări va ajuta planificarea intervenţiilor şi va sprijini cu informaţii strategiile în abordarea paneuropeană.

1.3. **Colectarea de informaţii cu privire la rutele migratorii** pe care le-au urmat RTT din ţara de origine până în ţara de destinaţie, acordând atenţie şi migrării dintr-un stat membru al UE în altul.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Părţile interesate care efectuează cercetarea, părţile interesate care beneficiază de deţinerea seturilor de date: agenţii specializate de combatere a traficului; poliţia de frontieră; serviciile de imigrare; agenţiile de aplicare a legii; servicii sociale; ONG-uri.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Cercetările privind modelele de migraţie ar trebui să evalueze practica actuală în schimbul de date între statele membre ale UE privind migraţia RTT care intră sau se deplasează în UE.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Datele coerente privind RTT şi RTT vulnerabili care intră sau se deplasează între statele membre ale UE ar trebui să furnizeze instituţiilor publice şi ONG-urilor o sursă de date ce urmează a fi folosită în cererile de asigurare a finanţării intervenţiilor de prevenire a traficului de ființe umane.

1.4. **Realizarea unui studiu pilot în cadrul căruia să se evalueze cât de adecvate sunt sursele de date** în România pentru identificarea RTT şi RTT vulnerabili la trafic cu scopul de a încorpora rezultatele într-o analiză mai largă paneuropeană.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Părţile interesate responsabile de punerea în aplicare a recomandării: Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane din România; agenţii de frontieră; servicii de imigrare; ONG-uri; agenţii de aplicare a legii; servicii sociale.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Realizarea unui studiu pilot de evaluare a surselor statistice din România pentru analizarea şi identificarea RTT expuşi riscului de traficare, cu scopul adaptării politicilor. Studiul român ar trebui să fie elaborat în aşa fel încât rezultatele sale să poată fi integrate în cercetarea paneuropeană.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Armonizarea datelor va permite ca poziţia României să fie plasată în contextul altor ţări ale UE.

PRECONDIȚII PENTRU RECOMANDĂRILE TEMEI 1

Succesul acestor recomandări depinde de un număr de precondiții. Acestea includ:

- Creșterea gradului de conștientizare a celor care colectează și schimbă informaţii cu privire la importanța de a avea date solide despre RTT vulnerabili la trafic și exploatare;
- Acceptarea de către Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane din România a faptului că activitatea de lobby pentru colectarea mai bună a datelor privind RTT face parte din rolul lor de prevenire și colaborare proactivă cu ONG-urile (a se vedea recomandările Temei 3, de mai jos);
- Standardizarea termenilor RTT și TFU în toate statele membre ale UE trebuie să fie recunoscută ca o precondiție pentru colectarea de date coerente cu privire la: a) numărul de persoane RTT expuse riscului de traficare și b) ţările prin care au trecut din punctul lor de plecare până la locaţia actuală;
- Studiul paneuropean propus cu privire la concepte, definiţii, metode de colectare a datelor este cel mai probabil o activitate care ar necesita desemnarea unui grup de experţi ce ar elabora un raport pentru a fi luat în considerare de către UE. Prin urmare, recunoașterea, în special de către UE și EUROSTAT, a validităţii și autorităţii acestei cercetări, este esenţială;
- Identificarea unei organizaţii în măsură să reunească grupul de experţi (a se vedea Recomandarea 1.1);
- Alocarea finanţării și identificarea unei organizaţii în măsură să realizeze studiul pilot (a se vedea Recomandarea 1.4);
- Trebuie specificate definiţiile ”RTT” și ”RTT vulerabili la trafic”, pentru a facilita și a permite efectuarea colectării de date, ceea ce înseamnă că definiţiile trebuie să fie concentrate și precise, nelăsând loc unor interpretări vagi și larg deschise;
- Fiecare ţară este în măsură să colecteze informaţiile în mod consecvent.

TEMA 2

ÎNŢELEGEREA DIFERITELOR DIMENSIUNI ALE VULNERABILITĂŢII

CONTEXTUL TEMEI

Rezultatele cercetării pentru această temă arată că RTT nu sunt un grup omogen, unii fiind mai vulnerabili la trafic decât alţii şi chiar şi între cei vulnerabili vor exista diferenţe cu privire la gradul şi natura riscurilor de exploatare la care sunt expuși. În timp ce **Tema 1** se concentrează asupra identificării prevalenţei şi amplorii numărului de RTT aflaţi în risc, **Tema 2** se concentrează pe aspectele mai calitative ale vulnerabilităţii. De exemplu, elementele ce acţionează asupra cererii de RTT pentru traficare (pe piaţa muncii) și natura victimizării și exploatării, înseamnă capacitatea de a distinge vulnerabilitatea RTT la trafic pe baza faptului că face parte dintr-un grup cu risc mare de traficare în diferite scopuri. Acestea din urmă includ traficul pentru exploatare prin muncă și sclavie, servitute domestică, exploatare sexuală / abuz, infracţiuni legate de droguri, precum și alte motive.

Factorii care influenţează vulnerabilitatea lor pot fi grupaţi în următoarele două mari categorii: a) factori legaţi de statut, mediu de proveniență, situaţie personală și nevoile RTT (sex, etnie, vârstă, statut familial, diferenţe culturale, statut juridic, dificultăţi de limbă, excluderea de la ocuparea forţei de muncă legitime, necunoașterea drepturilor etc.); b) factori legaţi de *mediile* în care se găsesc RTT, precum și oportunităţile, ameninţările și alegerile pe care aceste medii le prezintă (piaţa muncii, sprijinul social, activitatea infracţională, alegerile percepute). Pe scurt, trebuie înţelese procesele prin care vulnerabilităţile iniţiale sunt exacerbate prin interacţiunea unui individ cu mediul (marginalizare, oportunităţi minime de ocupare a forţei de muncă, vizarea de către grupări criminale).

Acest lucru ridică o serie de întrebări. De exemplu, avem nevoie de o înţelegere în profunzime a modurilor în care RTT se expun singuri riscului pentru a-i proteja de exploatare şi de vizarea lor de către traficanţi? Cum sunt exploataţi RTT şi cine este responsabil? Care sunt cele mai comune forme de exploatare? Cât de mare este exploatarea ca problemă pe piaţa muncii? Există unele aspecte ale vulnerabilităţii ce nu sunt luate în calcul? Înţelegem suficient de bine ceea ce li se întâmplă acestor oameni pentru a elabora intervenţii relevante?

Aceste întrebări nu pot fi explorate fără a şti mai multe despre această populaţie. În termeni practici, acest lucru înseamnă valorificarea cunoştinţelor, aptitudinilor şi expertizei, în special în cadrul ONG-urilor, pentru a construi profile mai profunde ale vulnerabilităţii RTT la trafic – înţelegerea a ceea *ce trebuie să ştie* o persoană pentru prevenire – un precursor pentru elaborarea de noi intervenţii sau punerea în aplicare celor existente – *ce trebuie să facă* o persoană pentru prevenire **(Tema 4)**.

Vulnerabilitatea limitează alegerile şi opţiunile disponibile pentru RTT şi îi supune riscului de exploatare de către grupurile criminale, angajaţi fără scrupule şi traficarea continuă. În calitate de „poartă către UE" pentru RTT, România se află într-o poziţie puternică, strategică, jucând un rol important în reducerea vulnerabilităţii RTT deja intraţi în UE la a fi traficaţi în altă ţară şi de a promova în rândul acestora valorile UE şi drepturile omului. Cu toate acestea, rezultatele cercetării sugerează că România are dificultăţi în ceea ce priveşte incluziunea socială a RTT nou-veniţi în UE. Incapacitatea de a păstra şi de a integra RTT în societatea românească expune RTT unui risc mai mare de a fi traficaţi din România către alte state ale UE. Prin urmare, este esenţial ca agenţiile (atât organismele statutare, cât şi ONG-urile) să ştie cum să recunoască vulnerabilitatea în rândul RTT şi cum să o înfrunte prin integrarea RTT şi prin adoptarea de măsuri pentru a reduce oportunităţile de exploatare pe piaţa muncii şi de către infractori. Pentru a realiza acest lucru, agenţiile competente au nevoie de o înţelegere clară a ceea ce face ca RTT să fie vulnerabili la trafic şi exploatare. Mai multe informaţii cu privire la modelele de migraţie ale RTT în cadrul UE, care în prezent lipsesc, înţelegerea a ceea ce stă la baza vulnerabilităţii RTT, în combinaţie cu cunoaşterea şi punerea în aplicare a „ceea ce funcţionează" pentru promovarea incluziunii sociale ale RTT sunt elemente esenţiale ale strategiilor eficiente de prevenire a traficului de fiinţa umane, atât la nivel naţional, cât şi la nivelul UE.

CONTEXTUL PENTRU RECOMANDĂRI ȘI PLANURILE DE ACȚIUNE PROPUSE

Agenţiile, atât cele statutare, cât şi cele voluntare, trebuie să înţeleagă procesele și mecanismele care fac ca unii RTT să fie vulnerabili la trafic și exploatare și să recunoască semnele distinctive ale acestei vulnerabilităţi în rândul RTT care intră în România și alte ţări ale UE. Sunt necesare mai multe informaţii detaliate despre RTT, pe lângă calculele de bază privind numărul total de RTT și estimările orientative ale numărului de RTT în de risc de trafic, cu toate că și aceste date sunt necesare (a se vedea Recomandările 1.1 – 1.4). Se cer date mai extinse cu privire la modul în care RTT vulnerabili sunt expuși riscului de trafic de persoane, astfel încât agenţiile și ONG-urile să poată lua măsuri de prevenire.

Acest lucru ar implica colectarea de date esenţiale privind situaţia și nevoile personale, care pot fi folosite nu doar pentru a evalua riscul, dar și pentru a identifica intervenţiile cele mai potrivite pentru a reduce exploatarea și riscul de trafic. Practicanţii vor avea nevoie de îndrumare cu privire la modul de abordare a construirii profilului de risc pe baza unei bune înţelegeri a situaţiei și nevoilor RTT și la modul în care profilurile de risc se potrivesc cu intervenţiile adecvate.

Nu există un organism public sau un punct central de colectare a datelor referitoare la nevoile și expunerea RTT la trafic. ONG-urile cu experienţă în lucrul cu grupurile dezavantajate sunt mai bine pregătite pentru identificarea și înţelegerea nevoilor RTT vulnerabili decât agenţiile din sectorul public și pot juca un rol important în colectarea datelor relevante cu privire la diferitele dimensiuni ale vulnerabilităţii ce acoperă domenii precum ocuparea forţei de muncă, educaţie, sănătate, servicii sociale. Dacă sunt colectate în mod consecvent, aceste date ar putea fi utilizate în generarea unei imagini strategice foarte necesară asupra vulnerabilităţii RTT, atât în cadrul statelor membre, cât și la nivelul UE.

În România, reducerea sprijinului pentru ONG-uri a slăbit considerabil capacitatea acestui sector de a lucra cu oameni vulnerabili la trafic și de a extinde această acţiune și în rândul RTT. Această situaţie trebuie să fie inversată pentru a ajunge la o poziţie în care ONG-urile pot prelua conducerea în crearea unei imagini în profunzime asupra numărului și nevoilor RTT vulnerabili, ce poate fi diseminată în rândul tuturor părţilor relevante competente. Acest lucru va fi o provocare și va necesita re-crearea unei „mase critice” de ONG-uri pentru

desfășurarea acestei activități. Un posibil punct de plecare ar fi formarea unui consorțiu de ONG-uri pentru creșterea nivelului de conștientizare la nivel public și politic cu privire la vulnerabilitățile RTT și nevoia de informare cu privire la situația RTT și motivele care stau la baza acestei situații, precum și pentru promovarea rolului central pe care ONG-urile îl pot juca în prevenirea traficării RTT.

RECOMANDĂRILE TEMEI 2

2.1. **Crearea unei rețele europene de combatere a traficului de persoane,** care să includă ONG-urile și agențiile competente în domeniu, pentru identificarea și adoptarea unor bune practici de conturare a profilelor de nevoi ale RTT și de prevenire a victimizării acestora.	
PUBLIC(URI) ȚINTĂ	Persoanele responsabile de colectarea și diseminarea datelor: ONG-uri; agenții care lucrează pentru prevenirea traficului; agenții responsabile de integrarea RTT; birouri pentru migrație.
PLAN DE ACȚIUNE PROPUS	1. Identificarea unei entități competente pentru a conduce crearea Rețelei europene împotriva traficului de persoane; 2. Definirea termenilor de referință pentru Rețea și identificarea rolurilor de conducere; 3. Identificarea surselor de sprijin financiar pentru a finanța un eveniment de lansare și reuniunea de inaugurare a Rețelei.
BENEFICII ȘI BENEFICIARI	Promovarea implicării diverselor părți interesate în crearea și implementarea de acțiuni la nivelul UE pentru a prevenirea traficării RTT.

2.2. Elaborarea unor **documente de îndrumare** a ONG-urilor, **referitoare la informațiile esențiale ce trebuie colectate de la RTT vulnerabili** pentru a sprijini crearea profilurilor de risc de exploatare și traficare, și diseminarea acestor materiale prin intermediul rețelelor existente.	
PUBLIC(URI) ȚINTĂ	Persoanele responsabile de colectarea și diseminarea datelor: ONG-uri; agenții care lucrează pentru prevenirea traficului; agenții responsabile de integrarea RTT.
PLAN DE ACȚIUNE PROPUS	Identificarea indicatorilor cheie ai vulnerabilității din literatura de specialitate și din cunoștințele bazate pe experiența practică și specificarea, pe baza bunelor practici existente, a chestionarelor și șabloanelor utilizate pentru realizarea interviurilor semi structurate cu RTT.
BENEFICII ȘI BENEFICIARI	Crearea unui punct central de consiliere cu privire la colectarea, partajarea și diseminarea informațiilor legate de RTT vulnerabili. Promovarea implicării diverselor părți interesate în crearea și implementarea de acțiuni la nivelul UE pentru a prevenirea traficării RTT.

2.3. **Îndrumarea instituţiilor abilitate** privind modul de utilizare a datelor referitoare la RTT în vederea **calculării unui „scor de risc" de exploatare și traficare a acestora.**	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Persoanele responsabile de colectarea şi diseminarea datelor: ONG-uri; agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului; agenţii responsabile de integrarea RTT; birouri pentru migraţie; angajatori.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Crearea și testarea sistemelor de notare simple folosind date sintetice și date anonime ale RTT (unde sunt disponibile).
BENEFICII ȘI BENEFICIARI	Crearea unui punct central de consiliere cu privire la colectarea, partajarea și diseminarea informaţiilor legate de RTT vulnerabili. Identificarea persoanelor expuse celui mai ridicat nivel de risc. Abilitatea de a ținti intervențiile și resursele mai eficiente și mai eficace. Impacturi pe termen mai lung cu privire la reducerea traficării RTT.

2.4. Crearea unui **set de instrumente,** dedicat practicienilor din principalele agenţii și din ONG-uri, pentru a-i sprijini în **identificarea intervenţiilor** de reducere a riscului de exploatare și traficare a RTT	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	ONG-uri; agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului; agenţii responsabile de integrarea RTT; birouri pentru migraţie; angajatori.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Realizarea unui set de instrumente de tip PDF simple și interactive care permit utilizatorului final să identifice intervenţiile ţintite specific pe abordarea diferitelor tipuri și niveluri de vulnerabilitate.
BENEFICII ȘI BENEFICIARI	Impacturi pe termen mai lung cu privire la reducerea traficării RTT.

PRECONDIŢII PENTRU RECOMANDĂRILE TEMEI 2

Succesul acestor recomandări depinde de un număr de precondiţii. Acestea includ:

- Identificarea unei instituţii publice adecvate pentru a desemna și supraveghea elaborarea documentelor de orientare pentru ONG-uri și alte agenţii în vederea definirii, colectării și utilizării informaţiilor esenţiale pentru crearea profilurilor de risc ale vulnerabilităţii RTT la exploatare și trafic de persoane;
- Există agenţii și ONG-uri care au capacitatea de a elabora și oferi îndrumare cu privire la modul de identificare a diferitelor tipuri de vulnerabilitate în rândul populaţiei RTT și cu privire la modul de a răspunde cu intervenţii potrivite pentru reducerea vulnerabilităţii și creșterea rezilienţei acestora;
- Necesitatea angajamentului din partea agenţiilor statutare și altor furnizori pentru a-și exercita responsabilităţile și rolurile lor legale în acordarea de asistenţă și protecţie RTT vulnerabili.

TEMA 3

COLABORAREA INTERINSTITUȚIONALĂ PENTRU REDUCEREA VULNERABILITĂȚII RTT LA TRAFIC ȘI EXPLOATARE CONTINUĂ

CONTEXTUL TEMEI

Traficul de ființe umane, ca fenomen, este foarte adaptabil și răspunde la schimbările de pe piața victimelor traficului de ființe umane. Exploatarea prin muncă devine o problemă-cheie pentru țările UE, iar RTT sunt deosebit de vulnerabili la această formă de traficare. Această exploatare poate fi limitată prin reducerea cererii angajatorilor din sectorul privat de RTT traficați ilegal, prin vizarea grupurilor criminale care furnizează acești RTT și prin lucrul direct cu RTT pentru a le crește gradul de conștientizare a riscurilor și pentru a aborda consecințele excluderii lor sociale. Acest lucru necesită, la nivel paneuropean, efortul combinat al tuturor părților interesate implicate, inclusiv a organismelor strategice, precum UNHCR, OSCE, UE, agențiile transnaționale de aplicare a legii, INTERPOL și EUROPOL, agențiile guvernamentale naționale, societățile din sectorul privat și altele (de exemplu, sindicate). Cu toate acestea, rezultatele cercetării în cadrul acestui proiect semnalizează faptul că există lacune în colaborarea inter-instituțională și o lipsă de lucru în rețea între părțile cheie interesate în domeniul traficului de persoane și între organizațiile care favorizează integrarea socială a RTT.

În România, abordările între agenții pentru reducerea riscului de exploatare și traficare a RTT vulnerabili sunt îngreunate de o combinație ineficientă a legislației, atât complicată cât și vagă, ce nu este foarte bine cunoscută între agențiile responsabile de punerea sa în aplicare. Mai mult decât atât, aceste condiții se găsesc în absența oricărui angajament proactiv ce implică agențiile relevante la nivel național pentru încurajarea abordărilor „comune” cu scopul de a veni în întâmpinarea nevoilor RTT vulnerabili.

În ceea ce privește legislația, în România există dispozițiile legale pentru reducerea traficului de ființa umane în rândul RTT și pentru asigurarea integrării RTT, însă:

- legislația este prea complexă și greu de urmat;
- dispozițiile legale sunt prea generale sau vagi, ceea ce duce la interpretări foarte largi și

oferă oportunitatea de a eluda nevoia de punere în aplicare, permiţând astfel instituţiilor să evite responsabilitatea;

- aceste dispoziţii legale nu sunt foarte bine cunoscute de instituţiile care sunt în măsură să le pună în aplicare;
- dispoziţiile legale oferă doar obligaţii voluntare instituţiilor cu scopul de a le respecta, ce sunt tratate ca atare.

Impactul cumulat al acestui lucru este diluarea eficacităţii practicilor şi procedurilor existente (slab adaptate la situaţia RTT, de la început), disponibile RTT pentru a reduce vulnerabilitatea lor la traficul de fiinţe umane.

Cu toate acestea, colaborarea eficace între agenţii necesită mai mult decât un cadru legal. Instituţiile trebuie să fie conștiente de rolurile și responsabilităţile lor, să aibă capacitatea de a pune în aplicare propriile politici, precum și cunoștințele și angajamentul de a-și îndeplini obligaţiile legale. Lucrul în parteneriat poate fi consolidat în mod semnificativ de implicarea activă a organismelor și reţelelor profesionale, care sunt capabile să promoveze și să valideze formarea și transferul de cunoștinţe, să faciliteze colaborarea și să servească drept catalizator pentru inovarea și îmbunătăţirea continuă în furnizarea de servicii. Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) din România ar trebui, în principiu, să fie bine plasată pentru a promova și încuraja colaborarea între agenţiile guvernamentale, ONG-uri, angajatori, furnizori de servicii și organisme de aplicare a legii pentru reducerea riscurilor de exploatare și traficare a RTT vulnerabili. Practic, rezultatele cercetării din cadrul acestui Proiect sugerează că ANITP nu îndeplinește pe larg un astfel de rol și trebuie să devină mai proactivă și să colaboreze cu toate agenţiile competente, dacă urmează să contribuie la prevenirea traficării RTT vulnerabili prin încurajarea integrării lor.

Claritatea și înţelegerea reciprocă, în cadrul și între agenţiile partenere competente, a rolurilor, responsabilităţilor și obligaţiilor lor legale este un precursor esenţial pentru lucrul în parteneriat integrat și eficient. O atenţie deosebită trebuie acordată mobilizării oamenilor în organizaţii pentru a întreprinde acţiunile necesare reducerii riscului de exploatare și traficare a RTT vulnerabili. Aceste condiţii sunt încorporate în modele de colaborare eficientă între agenţii, cum ar fi Cadrul **CLAIMED**, care a fost adoptat ca cea mai bună practică în domeniul prevenirii criminalităţii (Ekblom, 2004, 2011). Acesta din urmă se concentrează pe **C**larificarea

acţiunii care trebuie întreprinsă (de exemplu, oferirea către RTT a informaţiilor cu privire la drepturile lor, trimiterea unui RTT la un ONG), **L**ocalizarea persoanelor sau organizaţiilor care sunt cel mai bine plasate pentru a îndeplini anumite sarcini şi roluri (de exemplu, aplicarea responsabilităţilor, resurselor existente şi experţilor pentru a le utiliza), **A**vertizarea lor că practicile actuale ar trebui schimbate pentru a avea un impact benefic asupra RTT, **I**nformarea lor cu privire la tipurile de risc cu care se confruntă RTT, cauzele lor, consecinţele negative şi rolul pe care îl joacă în cauzalitate şi / sau ar putea să-l joace în prevenire sau reducere (Recomandări, 2.1 – 2.4); **M**otivarea lor pentru a-şi schimba metodele de lucru (de exemplu, încurajarea responsabilităţii sociale corporatiste în rândul angajatorilor), **A**cordarea posibilităţii ca ei să-şi asume sarcinile şi rolurile – aceasta include acţiuni de consolidare a capacităţii, cum ar fi oferirea agenţiilor documente de orientare cu privire la intervenţii eficiente; **D**irijarea lor spre a acţiona şi / sau cum să facă acest lucru – poate lua forma de expectativă sau obiective de performanţă. Odată mobilizaţi, oamenii sau agenţiile trebuie apoi să continue cu sarcinile şi rolurile lor, adică procesul de punere în aplicare a politicii.

CONTEXTUL PENTRU RECOMANDĂRI ŞI PLANURILE DE ACŢIUNE PROPUSE

Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) din România are un rol central în prevenirea / asistarea traficului de persoane, dar, ca un organism strategic primar de sus în jos, nu oferă victimelor servicii directe şi asistenţă. Ca atare, Agenţia ia o atitudine detaşată şi este distanţată de livrarea de servicii locale, unde eforturile pentru prevenirea traficului RTT sunt cele mai susceptibile de a fi eficace. Pentru ca Agenţia să adopte un rol mai proactiv de mobilizare, ar trebui să se schimbe ceva în modul în care funcţionează, ce o împiedică în a merge mai departe de rolul de monitorizare. Ar trebui, de asemenea, ca finanţarea acesteia să fie revizuită, deoarece Agenţia nu are suficiente resurse pentru a-şi finanţa vastele activităţi existente de monitorizare. Aceasta din urmă reflectă o prioritate relativ scăzută a combaterii traficului de persoane în rândul RTT acordată de Guvernului României. Aceste schimbări sunt necesare dacă România doreşte a se conforma Priorităţii D din Strategia UE pentru perioada 2012 – 2016 privind eradicarea traficului de persoane, ce prevede necesitatea unei coordonări şi cooperări consolidate în rândul actorilor cheie şi factorilor de decizie relevanţi în reducerea traficului.

RECOMANDĂRILE TEMEI 3

3.1. **Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) din România să se implice mai activ** în reducerea traficării RTT prin:

a) colaborarea mai strânsă cu ONG-urile;
b) îndeplinirea rolului de secretariat pentru instituţiile româneşti din cadrul *Reţelei europene de ONG-uri şi agenţii de combatere a traficului,* propusă anterior (Recomandarea 2.1);
c) reunirea *stakeholderilor* din domeniu;
d) colaborarea cu Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) din România pentru a produce o serie de „note de informare", într-un limbaj simplu, privind întreaga legislaţie relevantă pentru clarificarea drepturilor RTT, a rolurilor şi responsabilităţilor agenţiilor guvernamentale în protecţia şi integrarea acestora;
e) organizarea de consultări privind propunerile de modificare a politicilor şi practicilor relevante în domeniu şi informarea părţilor cheie interesate;
f) desfăşurarea unor activităţi de lobby ce vizează Guvernul şi agenţiile de statistică privind necesitatea îmbunătăţirii colectării datelor referitoare la RTT vulnerabili;
g) organizarea unor licitaţii pentru finanţarea programelor şi intervenţiilor de combatere a traficului, la care ONG-urile pot participa;
h) organizarea de licitaţii pentru sprijinirea diseminării celor mai bune practici de consiliere, prin dezvoltarea în mediul online a unui set de instrumente şi materiale pentru utilizatorii finali;
i) stabilirea unui sistem naţional de acreditare a practicienilor din acest domeniu, ca obiectiv pe termen lung.

PUBLIC(URI) ŢINTĂ	ANITP, alte agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului, IGI, servicii sociale, alte agenţii responsabile pentru integrarea RTT, ONG-uri.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Convocarea unei întâlniri care aduce împreună oficialii ANITP cu reprezentanţi ai agenţiilor guvernamentale şi ONG-uri pentru a lansa acest raport de cercetare şi pentru a prezenta recomandările acestuia. Scopul ar fi discutarea acestor recomandări pentru a vedea cum ar putea fi puse în aplicare cel mai bine; cine ar trebui să-şi asume responsabilitatea pentru ele; implicaţiile de resurse; identificarea unui calendar de punere în aplicare şi priorităţile imediate pe termen mediu; angajamentul pentru întâlniri şi activităţi viitoare. Atelierul de lucru ar trebui să fie inclusiv, pozitiv, constructiv şi de perspectivă.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Aceste recomandări, dacă sunt puse în aplicare, ar constitui paşi importanţi spre consolidarea colaborării între părţile interesate relevante, inclusiv ONG-uri, în România. UE urmăreşte armonizarea nu doar a modului în care statisticile sunt colectate şi analizate, dar şi în ceea ce priveşte coordonarea în cadrul statelor membre. Adoptarea acestor recomandări ar aduce România până la nivelul necesar pentru a se conforma priorităţii D a Strategiei europene pentru eradicarea traficului de persoane, şi anume, pentru a spori cooperarea şi coordonarea între actorii cheie şi coerenţa politicii.

3.2. **ANITP să adopte cadrul CLAIMED** ca model de acţiune în facilitarea şi iniţierea colaborării interinstituţionale pentru prevenirea traficării RTT.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	ANITP, alte agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului, IGI, alte agenţii responsabile pentru integrarea RTT.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Elaborarea unui model pentru un parteneriat mai eficient pentru a lucra pe baza Cadrului CLAIMED, conform unui calendar convenit. Verificarea Planului naţional de acţiune al ANITP pentru a extrage indicatorii şi obiectivele de performanţă cheie, implicit în scopurile şi obiectivele cuprinse în Plan, care pot fi introduse în model.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Aceste recomandări, dacă sunt puse în aplicare, ar constitui paşi importanţi spre consolidarea colaborării între părţile interesate relevante, inclusiv ONG-uri, în România. UE urmărește armonizarea nu doar a modului în care statisticile sunt colectate și analizate, dar și în ceea ce privește coordonarea în cadrul statelor membre. Adoptarea acestor recomandări ar aduce România până la nivelul necesar pentru a se conforma priorităţii D a Strategiei europene pentru eradicarea traficului de persoane, și anume, pentru a spori cooperarea și coordonarea între actorii cheie și coerenţa politicii.

3.3. Realizarea unei **analize a legislaţiei**, pentru a clarifica rolurile, sarcinile și responsabilităţile (legale) ale principalelor instituţii privind RTT vulnerabili la exploatare și trafic.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	ANITP, alte agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului, IGI, servicii sociale, alte agenţii responsabile pentru integrarea RTT, ONG-uri.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Crearea unui grup de experţi pentru a aplica rolurile, sarcinile și responsabilităţile agenţiilor de conducere din analiza documentelor legale și alte surse relevante de informaţii.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Aceste recomandări, dacă sunt puse în aplicare, ar constitui paşi importanţi spre consolidarea colaborării între părţile interesate relevante, inclusiv ONG-uri, în România. UE urmărește armonizarea nu doar a modului în care statisticile sunt colectate și analizate, dar și în ceea ce privește coordonarea în cadrul statelor membre. Adoptarea acestor recomandări ar aduce România până la nivelul necesar pentru a se conforma priorităţii D a Strategiei europene pentru eradicarea traficului de persoane, și anume, pentru a spori cooperarea și coordonarea între actorii cheie și coerenţa politicii.

3.4. Crearea unor **documente de îndrumare** privind **rolurile, sarcinile și responsabilităţile (legale) ale principalelor agenţii**, ţinând cont de practicienii din domeniu, iar diseminarea acestora să fie realizată online sub forma unor note informative pe care agenţiile le pot descărca.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	Agenţii care lucrează pentru prevenirea traficului, agenţii responsabile pentru integrarea RTT, ONG-uri.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Identificarea partenerului instituţional adecvat pentru elaborarea documentelor de orientare cu sprijinul mai multor părţi interesate relevante, inclusiv feedback-ul de la practicanţi.
BENEFICII ȘI BENEFICIARI	Aceste note de informare ale documentelor de orientare pentru practicanţi ar constitui paşi importanţi spre consolidarea colaborării între părţile interesate relevante, inclusiv ONG-uri, în România

PRECONDIŢII PENTRU RECOMANDĂRILE TEMEI 3

Succesul acestor recomandări depinde de o serie de precondiţii. Acestea includ:

- Instituţiile relevante trebuie să se angajeze să asiste RTT și să își asume responsabilitatea pentru bunăstarea lor;
- Agenţiile statutare și alţi furnizori au nevoie de o capacitate suficientă pentru a-și exercita rolurile și responsabilităţile legale în acordarea de asistenţă și protecţie pentru RTT vulnerabili;
- Legislaţia existentă trebuie să fie interpretată în moduri care să-i permită să acţioneze mai degrabă ca o rampă de lansare pentru acţiune decât o piedică pentru progres în reducerea riscurilor de exploatare și traficare la care sunt expuși RTT;
- ANITP trebuie să fie pregătită pentru a găzdui și participa la o masă rotundă cu scopul de a explora și discuta modalităţile de îmbunătăţire a colaborării cu alte agenţii;
- ANITP trebuie să fie dispusă și capabilă să facă toate modificările necesare pentru a deveni mai proactivă;
- Furnizarea finanţării va fi necesară pentru a sprijini găzduirea meselor rotunde și efectuarea unui audit al rolurilor, sarcinilor și responsabilităţilor pe care le au agenţiile de conducere.

TEMA 4

PREVENIREA

CONTEXTUL TEMEI

Reducerea riscurilor de exploatare și trafic la care sunt expuși RTT vulnerabili necesită competenţe dezvoltate în următoarele domenii practice:

1. o bună apreciere a diferitelor dimensiuni ale vulnerabilităţii cu care se confruntă RTT;
2. cunoașterea dimensiunii, caracteristicilor și distribuţiei populaţiei aflată în risc;
3. o înțelegere a responsabilităţilor legale, diferitelor roluri și potențialului de colaborare între agenţii în furnizarea de servicii către RTT.

Al patrulea domeniu de practică, prevenirea, este punctul central al **Temei 4**. Prevenirea traficului RTT necesită o abordare din mai multe perspective: reducerea cererii de forţă de muncă traficată, în special în sectorul privat; dezvoltarea rezilienţei RTT la trafic prin integrarea lor în societăţile din ţările de destinaţie; creșterea gradului de conștientizare al potenţialelor victime cu privire la pericolele traficului; și adoptarea unor abordări de aplicare a legii prin descurajarea și arestarea infractorilor care profită de pe urma traficului.

Consideraţiile relevante includ utilizarea cunoștințelor cu privire la dimensiunile vulnerabilităţilor RTT **(Tema 2)** pentru a explora: a) cât de transferabile către RTT sunt abordările existente și eficiente în prevenirea traficului de cetăţeni ai UE și b) identificarea situaţiilor în care modurile de exploatare a RTT necesită proiectarea de noi măsuri de prevenire ce pot fi aplicate la medii și contexte specifice în care se regăsesc RTT.

Majoritatea activităţilor de prevenire desfășurate până acum în România abordează vulnerabilitatea cetăţenilor români la trafic, însă foarte puţine campanii de publicitate și conștientizare se concentrează pe RTT care stau în România sau care sunt traficaţi în alte ţări ale UE. Prevenirea traficului de ființe umane RTT a fost întotdeauna o provocare pentru autorităţi, la nivel european și la nivel naţional. Factorii de risc funcţionează la niveluri diferite:

în ţările terţe (de exemplu, sărăcie, război, persecuţie), în ţările de destinaţie (excludere socială și neputinţă) și pe piaţa muncii (practici de exploatare în angajare). RTT pot fi vizaţi prin campaniile de combatere a traficului întreprinse cu ajutorul: a) instituţiilor publice și private competente interesate de includerea socială a RTT și b) potenţialilor angajatori ai RTT, în special, din sectorul privat. În cel de-al doilea caz, creșterea cererii pentru forţă de muncă, în părţile nereglementate ale economiei (de exemplu în construcţii, industria sexului, servicii domestice), poate crea o piaţă de traficare ce este dificil de controlat. Firmele cu proceduri de angajare deficitare pot acţiona, fără știinţa lor, ca un catalizator pentru trafic.

Cu toate acestea, luarea măsurilor corespunzătoare, în ceea ce privește prevenirea, va funcţiona doar dacă aceste măsuri sunt puse în aplicare în mod eficient. Efectuarea lucrurilor corecte într-un mod greșit nu va avea impactul dorit asupra rezultatului. Eficacitatea înseamnă a face lucrul corect și a-l pune în aplicare în mod corespunzător. Acţiunea de prevenire trebuie să aibă loc în contextul unei înţelegeri clare a naturii, manifestării și dimensiunii problemei ce trebuie rezolvată **(Temele 1 și 2)** și a unui proces de implementare prin care agenţiile și părţile interesate sunt motivate, înţeleg rolul celorlalţi și sunt angajate și capabile să lucreze bine împreună pentru a atinge obiectivele comune **(Tema 3)**.

Limitarea posibilităţii criminalităţii organizate și angajatorilor lipsiţi de scrupule de a trafica și exploata RTT vulnerabili, poate fi în primul rând o formă eficientă de prevenire. Elementele cheie ale unei strategii de prevenire, identificate prin intermediul acestui proiect, implică oferirea unei importanţe mai mari nevoilor RTT, cu focus pe adoptarea de practici de angajare responsabile din punct de vedere etic și social pe piaţa muncii încurajând Responsabilitatea Socială Corporativă (RSC) prin introducerea unui Cod de Etică și a unui Cod de Conduită în sectorul privat.

CONTEXTUL PENTRU RECOMANDĂRI ȘI PLANURILE DE ACŢIUNE PROPUSE

Accentul principal în prevenire trebuie să fie pe sprijinirea RTT în a-și spori rezilienţa la trafic prin integrare, învăţarea limbii ţării de destinaţie, acces la instruire, asigurarea condiţiilor de locuit adecvate și oportunităţi de angajare legitime. Cu toate acestea, practicile de angajare nereglementate și corupte, precum și absenţa oricărei monitorizări sau control al angajatului în anumite sectoare ale pieţei de muncă (de exemplu, în construcţii și industria de prelucrare – pe care cercetarea le-a identificat ca fiind cele mai expuse sectoare) pot duce la

punerea RTT într-o poziţie de vulnerabilitate la exploatare. Vulnerabilitatea este și mai mare în situațiile în care există nu doar nevoia de a trăi mai bine, ci și de a trimite bani familiilor sărace din ţara de origine. Companiile private nu doresc să fie implicate în traficul de fiinţe umane, însă le lipsesc informaţiile cu privire la măsurile pe care le pot lua. Procedurile de verificare, acordarea unei atenţii deosebite angajaţilor în ceea ce privește trecutul lor, cum și de unde au fost recrutaţi, pot fi importante. O verificare rapidă și aprofundată ar putea permite persoanelor traficate să fie identificate foarte repede și ar permite urmarea pașilor necesari pentru a se asigura că acestea nu sunt angajate ilegal.

Un alt domeniu ce necesită rezolvare este acela în care responsabilitatea angajării forţei de muncă este îndeplinită de către companii aflate la capătul unui lanţ de subcontractări în care compania iniţiatoare are foarte puţine cunoștințe sau chiar deloc asupra practicilor locale de angajare. De exemplu, dezvoltarea de lucrări publice și infrastructură în Spania, în ultimii ani, a implicat o ierarhie de subcontracte care a făcut foarte dificilă menţinerea oricărei supravegheri asupra angajării persoanelor la capătul lanţului de subcontractare. Deși s-ar putea ca unele companii, mult mai jos sub linia de subcontractare, să fie implicate în achiziţia și / sau angajarea muncii traficate, acest lucru nu ar putea fi detectat de firmele mult mai responsabile de la vârf. Limitarea gradului de subcontractare în sectoare, cum ar fi în construcţii, ar putea fi o metodă mai eficientă decât alte abordări pentru limitarea cererii de forţă de muncă traficată. Din punct de vedere al prevenirii, problema nu este modul în care RTT sunt trataţi odată ce companiile private i-au angajat, ci mai degrabă blocarea oportunităţilor de exploatare prin reducerea, în primul rând, a cererii de persoane traficate, astfel încât mai puţine persoane să fie în risc de a fi traficate.

Un alt aspect al prevenirii este ajungerea la RTT vulnerabili și expuși riscului de trafic și oferirea de informaţii sau a unei forme de consiliere care îi va împiedica să devină victime avertizându-i de riscurile și pericolele cu care se confruntă. La nivel internaţional, politica orientată pe probleme reprezintă un model de succes al prevenirii infracţiunii, prin care mecanismele care declanșează infracţiunea în cadrul comunităţii sunt acţionate la sursă, prevenind victimizarea și evitând toate costurile sociale și economice cu care este asociată. Ar fi benefică o abordare orientată pe probleme în asistarea RTT vulnerabili, în care accentul este pus pe a face ceea ce este necesar și de dorit, mai degrabă decât doar pe îndeplinirea cerinţei legale de a acţiona.

RECOMANDĂRILE TEMEI 4

4.1. Desfășurarea mai multor **cercetări cu privire la practicile de recrutare** ale angajatorilor şi ale agenţiilor de ocupare a forţei de muncă, în special la nivel local, în sectoarele cu cea mai mare rată de RTT traficaţi (construcţii, comerţ, industria de prelucrare). Mai mult decât atât, recomandăm ca aceste cercetări să se concentreze pe activităţile din cadrul întreprinderilor care sunt cel mai mult predispuse la utilizarea forţei de muncă traficate.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	DG ocuparea forţei de muncă; oficii naţionale de ocupare a forţei de muncă; Inspecţia Muncii; organizaţii de angajatori şi angajaţi şi sindicate. Sectorul privat, în general; în particular, companiile din sectorul construcţiilor, comerţului şi industriei de prelucrare, mai în detaliu, departamentele de resurse umane şi de contractare din cadrul acestor societăţi.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Agenţiile naţionale pentru ocuparea forţei de muncă trebuie să îşi asume rolul de conducere şi să lucreze cu părţile interesate locale (angajatori, camere de comerţ, ONG-uri, instituţii publice) pentru a colecta date şi a analiza practicile de angajare. Finanţarea s-ar putea face din programele europene şi / sau naţionale pentru cercetare sau dezvoltare de politici publice. Această cercetare va fi orientată spre elaborarea de măsuri eficiente pentru activarea sectorului privat (angajatorii) ca un actor proactiv în lupta de reducere a cererii de muncă traficată, în special în rândul RTT vulnerabili.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Creşterea adoptării practicilor de responsabilitate socială corporativă (RSC) şi îmbunătăţirea calitativă, în general, a funcţionării pieţei forţei de muncă.

4.2. Instituţiile relevante să preia rolul de lider în stimularea întreprinderilor din sectorul privat să **testeze şi să pună în aplicare instrumente eficiente** (cum ar fi asumarea unui Cod de Etică – pentru angajatori – şi a unui Cod de Conduită[1] – pentru angajaţi – sau includerea în aceste coduri a unor prevederi speciale) **pentru reducerea TFU pe piaţa muncii.**	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	DG ocuparea forţei de muncă; oficii naţionale de ocupare a forţei de muncă; Inspecţia Muncii; organizaţii de angajatori şi angajaţi şi sindicate. Sectorul privat, în general; în particular, companiile din sectorul construcţiilor, comerţului şi industriei de prelucrare, mai în detaliu, departamentele de resurse umane şi de contractare din cadrul acestor societăţi.

1 *Un Cod de etică - dedicat angajatorilor - şi un Cod de conduită - dedicat angajaţilor RTT - pentru prevenirea şi reducerea traficului în rândul RTT, au fost create în cadrul aceluiaşi proiect în care a fost creat acest raport (vezi secţiunea de Introducere a prezentului raport pentru mai multe detalii). Aceste documente pot fi consultate şi descărcate accesând următorul link: http://en.antitrafic.ro/informative-materials/c16.html.*

PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	(1) Identificarea şi activarea instituţiilor şi organizaţiilor relevante, ce sunt responsabile de supravegherea sectorului privat şi care pot oferi sprijin angajatorilor. Aceste părţi interesate trebuie să ia în considerare contextul pieţei muncii locale şi industriile specifice care angajează RTT. (2) Adoptarea unui Cod de Conduită şi a unui Cod de Etică, după modelul celor elaborate în acest proiect, ca indicator cheie de performanţă pentru companiile private, ca parte a noului lor rol proactiv. Adoptarea acestor Coduri trebuie să fie sprijinită prin materiale de introducere şi de formare pentru angajatori.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Creşterea nivelului de adoptare a practicilor de responsabilitate socială corporativă (RSC) şi îmbunătăţirea calitativă generală a funcţionării pieţei forţei de muncă. Impacturi pe termen lung cu privire la reducerea traficării RTT. Această recomandare ar avea un impact decisiv asupra reducerii cererii de forţă de muncă traficată, astfel încât beneficiarii finali ar fi toţi cei care sunt vulnerabili la trafic, în special, RTT.

4.3. Iniţierea unei **campanii publicitare adresată potenţialilor angajaţi** şi traducerea mesajelor acesteia în limbile utilizate în mod obişnuit de către RTT, avertizându-i asupra riscului de exploatare şi traficare, precum şi cu privire la paşii pe care îi pot urma pentru prevenirea acestor pericole.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	DG ocuparea forţei de muncă; oficii naţionale de ocupare a forţei de muncă; Inspecţia Muncii; organizaţii de angajatori şi angajaţi şi sindicate. Ţintă primară (1): Sectorul privat, în general; în particular, companiile din sectorul construcţiilor, comerţului şi industriei de prelucrare, mai în detaliu, departamentele de resurse umane şi de contractare din cadrul acestor societăţi. Ţintă primară (2): Potenţialele victime ale traficului care vor beneficia de campanii.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Agenţiile naţionale de combatere a traficului şi ONG-urile preiau conducerea în elaborarea şi lansarea unei campanii de publicitate adecvate folosind abordări inovative pentru a comunica mesaje despre pericolele de a deveni o victimă a traficului de persoane, folosind reţelele sociale media, posterele şi tehnicile de marketing social.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Creşterea nivelului de adoptare a practicilor RSC şi îmbunătăţirea calitativă generală a funcţionării pieţei forţei de muncă. Impacturi pe termen lung cu privire la reducerea traficării RTT. Această recomandare ar avea un impact decisiv asupra reducerii cererii de forţă de muncă traficată, astfel încât beneficiarii finali ar fi toţi cei care sunt vulnerabili la trafic, în special, RTT.

4.4. Elaborarea unui **model îmbunătăţit de furnizare a serviciilor dedicate RTT în risc** de exploatare şi trafic, pe baza unei abordări proactive, orientată pe probleme, cu scopul prevenirii dificultăţilor cu care se confruntă RTT, în special a dificultăţilor ce devin stringente în situaţii de urgenţă. Acest **model trebuie elaborat şi pilotat sub forma unui proiect demonstrativ** într-o arie geografică în care există o populaţie semnificativă de RTT vulnerabili.	
PUBLIC(URI) ŢINTĂ	DG ocuparea forţei de muncă; oficii naţionale de ocupare a forţei de muncă; Inspecţia Muncii; organizaţii de angajatori şi angajaţi şi sindicate. Ţintă primară (1): Sectorul privat, în general; în particular, companiile din sectorul construcţiilor, comerţului şi industriei de prelucrare, mai în detaliu, departamentele de resurse umane şi de contractare din cadrul acestor societăţi. Ţintă primară (2): Potenţialele victime ale traficului care vor participa la campanii.
PLAN DE ACŢIUNE PROPUS	Părţile interesate la nivel paneuropean şi naţional trebuie să ia iniţiativa de a finanţa / obţine finanţare pentru a elabora şi pilota un model bazat pe o abordare proactivă orientată pe problemă pentru a asista RTT vulnerabili la exploatare. Trebuie realizat un proiect demonstrativ.
BENEFICII ŞI BENEFICIARI	Creşterea nivelului de adoptare a practicilor RSC şi îmbunătăţirea calitativă generală a funcţionării pieţei forţei de muncă. Impacturi pe termen lung cu privire la reducerea traficării RTT. Această recomandare ar avea un impact decisiv asupra reducerii cererii de forţă de muncă traficată, astfel încât beneficiarii finali ar fi toţi cei care sunt vulnerabili la trafic, în special, RTT.

PRECONDIȚII PENTRU RECOMANDĂRILE TEMEI 4

Succesul acestor recomandări depinde de un număr de precondiții. Acestea includ:

- Contextele naţionale şi pieţele muncii trebuie să fie suficient de dezvoltate pentru a susţine astfel de măsuri;
- Este necesară dorinţa de a finanţa a părţilor interesate (Comisia Europeană la nivelul UE şi ANITP la nivel naţional) pentru a activa un parteneriat cu sectorul privat pentru reducerea cererii de victime ale traficului;
- Este necesar angajamentul sectorului privat, în special a firmelor din cele mai expuse sectoare, de a participa activ ca parteneri în combaterea traficului. De o importanţă suplimentară este dorinţa întreprinderilor de a direcţiona acest mesaj către asociaţii lor;

- Este necesar interesul personalului de la departamentele de resurse umane şi de contractare pentru a pune în aplicare practici care ar putea reduce cererea de victime;
- Sectoarele economice specifice, în special cele atractive pentru RTT, trebuie să fie sensibile la responsabilitatea socială, deschise şi dispuse să se angajeze în acţiuni bazate pe recomandări, să adopte codul de etică şi să pună în aplicare dispoziţiile unui cod de conduită.

REFERINȚE

1. ACCEM. (2008). *La Trata de personas con fines de explotación laboral. Un estudio de aproximación a la realidad española.* Madrid

2. Avshlom, M. A., & Rachman-Moore, D.(2004). The Methods Used to Implement and Ethical Code of Conduct and Employee Attitudes. *Journal of Business Ethics* 54:225-244

3. Boudreaux, G., & Steiner, T. (2005). Developing a Code of Ethics. *Management Quaterly*, 46(1):2-19

4. Defensor, D.P. (2012) *La Trata de seres humanos en España: Victimas invisibles.* Madrid

5. Diez, N., J. (2005). *Las dos caras de la inmigración.* Madrid, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

6. Ekblom, P., & Wyvekens, A. (2004). *A Partnership Approach to Crime Prevention.* Strasbourg, Council of Europe Publishing

7. Ekblom, P. (2004). Shared Responsibilities, Pooled Resources: a Partnership Approach to Crime Prevention, În P. Ekblom and A. Wyvekens. *A Partnership Approach to Crime Prevention.* Strasbourg, Council of Europe Publishing

8. Ekblom, P. (2011). *Crime Prevention, Security and Community Safety Using the 5Is Framewo rk.* Basingstoke, Palgrave Macmillan

9. European Commission. *The EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings 2012-2016.* COM (2012) 286 final

10. European Migration Network (2013), *Intra-EU Mobility of third-country nationals European Commission. On the conditions of entry and residence of third-country nationals for the purposes of seasonal employment.* COM (2010) 379 final

11. European Commission (2014), *Mid-term report on the implementation of the EU strategy towards the eradication of trafficking in human beings*

12. European Commission. *Guidelines for the identification of victims of trafficking in human beings. Especially for Consular Servicesand Border Guards.* European Commission DG Home Affairs

13. European Commission. *The EU rights of victims of trafficking in human beings.* European Commission

14. European Union. *The Stockholm Programme - An Open And Secure Europe Serving And Protecting Citizens* (2010/C 115/01)

15. European Commission (2012), *The EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings 2012 – 2016*

16. European Commission (2014), *Mid-term report on the implementation of the EU strategy towards the eradication of trafficking in human beings*

17. European Migration Network (2013), *Intra-EU Mobility of third-country nationals*

18. Garcia-Sanchez, I., Rodriguez-Dominguez, L., & Gallego-Alvarez, I. (2013). CEO qualities and codes of ethics. *European Journal of Law and Economics* 35: 295-312

19. International Labour Organization.(2012). *ILO Global Estimate of Forced Labour. Results and methodology.* Geneva, International Labour Organization

20. Rodríguez, L.C. *Bases sociales de los sucesos de Elche de Septiembre de 2004. Crisis industrial, inmigración y xenofobía.* Madrid, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

21. More, I. *Inmigración y remesas informales en España.* Madrid, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

22. Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. (2011). *An agenda for prevention: trafficking for labour exploitation.* Austria, Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings

23. Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. (2011). *An agenda for prevention: Activities and Challenges in 2011.* Austria, Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings

24. Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. (2010). *Analyzing the business model of trafficking in human beings to better prevent the crime.* Austria, Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings

25. OSCE OSR/CTHB. *The Implementation and Enforcement of Codes of Conduct in the Private Sector to Reduce Demand for the Services of or Goods Produced by People who have been Trafficked.* Occasional Paper Series (forthcoming)

26. Hotărârea Guvernului României nr. 1142/2012, *Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012–2016 precum și Planul național de acțiune 2012–2014 pentru implementarea strategiei naționale împotriva traficului de persoane*

27. Sole, C., Parella, S., & Cavalcanti, L. (coord.) *Nuevos retos del transnacionalismo en el estudio de las migraciones.* Madrid, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

28. UN Human Rights Council. (2011). *Guiding principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework.* November, 2011

29. United Nations Office on Drugs and Crime. (2012). *Global Report on Trafficking in Persons 2012.* United Nations, December 2012

30. United Nations Office on Drugs and Crime. (2008). *Toolkit to Combat Trafficking in Persons.* United Nations Publications

Website-uri relevante:

1. http://anitp.mai.gov.ro/

2. http://en.antitrafic.ro/informative-materials/c16.html

3. http://oim.ro/index.php/en/

4. http://romania.usembassy.gov/2013_tip_en.html

5. http://5isframework.wordpress.com

6. https://5isframework.files.wordpress.com/2012/04/final-reportukr.doc

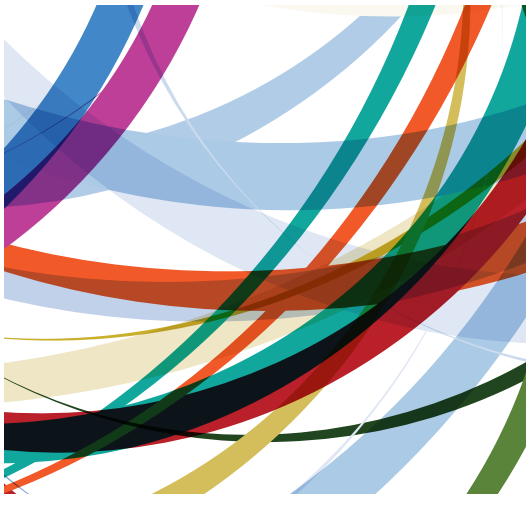

ISBN 978-973-0-19365-7

ONG ALTERNATIVE SOCIALE
Inovaţie în domeniul social

700722, Iaşi, Romania
Şoseaua Nicolina, nr. 24, Bl. 949
Telefon: +40 332 407 178
Fax: +40 332 407 179
E-mail: office@alternativesociale.ro

www.alternativesociale.ro
www.singuracasa.ro
www.antitrafic.ro

Instituto de Formación Integral
FORMACIÓN. PROYECTOS E INNOVACIÓN

28013 Madrid, Spain
Aduana, 33 - 3º Planta
Telefon: +34 915 312 100
Fax: +34 915 950 603
E-mail: proyectos@ifi.com.es

www.ifi.com.es